

TILAK MAHARASHTRA VIDYAPEETH, PUNE
BACHELOR OF COMMERCE (B.COM)
EXAMINATION: MAY - 2025
SECOND SEMESTER
Subject: Environment (BCOM19-106)

Total marks: 100

Time:10:00 am to 1:00 pm

Instructions: 1) Attempt all Questions
2) Figures to the right indicate full marks

Q. 1. (A) Answer the multiple-choice questions (Any 10) (10)

- Plants play the role of -----in the ecosystem.
 - Consumers
 - Producers
 - Decomposers
 - None
- is the source of natural pollution.
 - Vehicles
 - Industries
 - Volcanoes
 - Fire crackers
- 'WWF' stands for -----
 - World Water Fund
 - World Welfare Fund
 - World Wildlife Fund
 - None
- Natural resources does not include -----
 - Minerals
 - Sunlight
 - Water
 - Plastic
- Agricultural pollution is caused due to heavy use of -----.
 - Chemical Fertilizers
 - Water
 - Organic materials
 - None
- is an example of decomposer.
 - Grass
 - Lion
 - Bacteria
 - Eagle
- Smoke from the Factory is an example of -----pollution.
 - Natural
 - Industrial
 - Vehicular
 - None
- All species on earth with each other along with their respective environments collectively constitute :
 - Biosphere
 - Atmosphere
 - Hydrosphere
 - Lithosphere
- State the name of the drug that is associated with the plant source of coffee or tea.
 - Camphor
 - Opium Poppy
 - Caffeine
 - Thorn Apple
- Global warming will cause the following problem
 - Melting of glaciers
 - Raising of ocean level
 - Sinking of islands
 - All the above

11. World Water Day is celebrated on
 - a) March 12
 - b) March 22
 - c) March 25
 - d) March 30
12. Environment includes
 - a) Abiotic factors
 - b) Biotic factors
 - c) Nitrogen and Oxygen
 - d) Abiotic and Biotic components
13. Primary source of water is
 - a) Ground water
 - b) Rain water
 - c) Lakes
 - d) Rivers

(B) Answer in one sentence (Any 5)

(10)

1. Is Climate Change is the most serious and most difficult environmental challenge that the humanity faces today?
2. What is the effect of mining on environment?
3. Define recycling recourses?
4. Define recycling recourses.
5. Write types of pollutions.
6. What is Western Ghats?
7. Define salinity of soil.

Q. 2. Write Short Notes (Any 4)

(20)

1. Causes of deforestation
2. Natural Disasters and Their Adverse Effects
3. National Parks & Sanctuaries in India
4. Economic Benefits of Forest Resources
5. Importance of Renewable Energy Resources
6. Noise Pollution

Q. 3. Answer in 150 words (Any 3)

(30)

1. Describe the key reasons for degradation of world environment today.
2. Define Ecosystem. How the ecosystem is classified? Explain in brief.
3. What are the Methods of Conservation
4. Write down the Status of Nature Reserves in India
5. How human beings cause danger to the biodiversity of India?

Q. 4. Answer in 300 words (Any 2)

(30)

1. What are Natural Resources Explain its types with diagram.
2. What is Pollution? Write Types of pollution.
3. Write down the Function of an Ecosystem with diagram.
4. Explain the three disciplines of environmental science with diagram.

मराठी रूपांतर

- सूचना : १) सर्व प्रश्न अनिवार्य
२) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र. १. (अ) खालील प्रश्नांचे योग्य पर्याय निवडा. (कोणतेही १०)

(१०)

१. परिसंस्थेमध्ये वनस्पतींची भूमिका ----- म्हणून असते.
a) ग्राहक (Consumers) b) उत्पादक (Producers)
c) विघटक (Decomposers) d) काहीही नाही
२. ----- हे नैसर्गिक प्रदूषणाचे स्रोत आहे.
a) वाहने (Vehicles) b) उद्योग (Industries)
c) ज्वालामुखी (Volcanoes) d) फटाके (Fire crackers)
३. WWF' चे पूर्ण रूप काय आहे?
a) वर्ल्ड वॉटर फंड (World Water Fund) b) वर्ल्ड वेल्फेअर फंड (World Welfare Fund)
c) वर्ल्ड वाइल्डलाइफ फंड (World Wildlife Fund) d) काहीही नाही
४. जागतिक पर्यावरण दिन साजरा केला जातो.
a) १ ऑगस्ट (August 1st) b) ५ जून (June 5th)
c) १५ डिसेंबर (December 15th) d) ३० एप्रिल (April 30th)
५. कृषी प्रदूषणाचे कारण जड प्रमाणात वापरल्या जाणाऱ्या ----- मुळे होते.
रासायनिक खतांचे (Chemical Fertilizers) पाण्याचे (Water)
c) सेंद्रिय पदार्थांचे (Organic materials) d) काहीही नाही (None)
६. ----- हे विघटक (Decomposer) चे उदाहरण आहे.
a) गवत (Grass) b) सिंह (Lion)
c) जिवाणू (Bacteria) d) गरुड (Eagle)
७. कारखान्यातून बाहेर पडणारा धूर ----- प्रकारच्या प्रदूषणाचे उदाहरण आहे.
a) नैसर्गिक (Natural) b) औद्योगिक (Industrial)
c) वाहनजन्य (Vehicular) d) काहीही नाही (None)
८. पृथ्वीवरील सर्व जीव व त्यांच्या संबंधित वातावरण यांना मिळून ----- असे म्हणतात.
a) जीवमंडळ (Biosphere) b) वायुमंडळ (Atmosphere)
c) जलमंडळ (Hydrosphere) d) स्थलमंडळ (Lithosphere)
९. कॉफी किंवा चहा वनस्पतींशी संबंधित असलेल्या औषधाचे नाव सांगा.
a) कापूर (Camphor) b) अफू झाड (Opium Poppy)
c) कॅफीन (Caffeine) d) धतुरा (Thorn Apple)
१०. ग्लोबल वॉर्मिंगमुळे खालीलपैकी कोणती समस्या उद्भवेल?
a) हिमनद्या वितळणे (Melting of glaciers) b) समुद्र पातळी वाढणे (Raising of ocean level)
c) बेटे बुडणे (Sinking of islands) d) वरील सर्व (All the above)
११. जागतिक जल दिन (World Water Day) कधी साजरा केला जातो?
a) १२ मार्च (March 12) b) २२ मार्च (March 22)
c) २५ मार्च (March 25) d) ३० मार्च (March 30)
१२. पर्यावरणामध्ये समाविष्ट असते
a) अजैविक घटक (Abiotic factors) b) जैविक घटक (Biotic factors)
c) नायट्रोजन आणि ऑक्सिजन (Nitrogen and Oxygen) d) जैविक व अजैविक घटक (Abiotic and Biotic components)

१३. पाण्याचा प्राथमिक स्रोत कोणता आहे?

a) भूगर्भातील पाणी (Ground water)

b) पावसाचे पाणी (Rain water)

c) तलाव (Lakes)

d) नद्या (Rivers)

(ब) एका वाक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही ५)

(१०)

१. हवामान बदल हा आज मानवतेसमोरचा सर्वात गंभीर आणि कठीण पर्यावरणीय आव्हान आहे का?
२. खनिज उत्खननामुळे पर्यावरणावर होणारे परिणाम कोणते आहेत?
३. पुनर्वापर संसाधन म्हणजे काय?
४. परिसंस्थेमध्ये वनस्पतींची कोणती भूमिका आहे?
५. विविध प्रकारचे प्रदूषण कोणते?
६. पश्चिम घाट म्हणजे काय आणि त्याचे महत्त्व काय आहे?
७. मातीची क्षारता म्हणजे काय?

प्र. २) टीपा लिहा. (कोणतेही ४)

(२०)

१. वनतोडीची कारणे (Causes of Deforestation)
२. नैसर्गिक आपत्ती आणि त्यांचे दुष्परिणाम (Natural Disasters and Its Adverse Effects)
३. भारतामधील राष्ट्रीय उद्याने आणि अभयारण्ये (National Parks & Sanctuaries in India)
४. वन संसाधनांचे आर्थिक फायदे (Economic Benefits of Forest Resources)
५. नवीकरणीय ऊर्जास्रोतांचे महत्त्व (Importance of Renewable Energy Resources)
६. ध्वनी प्रदूषण (Noise Pollution)

प्र. ३) खालील प्रश्नांची उत्तरे १५० शब्दांत लिहा. (कोणतेही ३)

(३०)

१. प्रमुख कारणे – जागतिक पर्यावरणाच्या ऱ्हासासाठी (Key Reasons for Degradation of World Environment Today)
२. परिसंस्था (Ecosystem) म्हणजे काय? परिसंस्थेचे प्रकार (Classification of Ecosystem)
३. संवर्धनाच्या पद्धती (Methods of Conservation)
४. भारतातील निसर्ग राखीव क्षेत्रांची स्थिती (Status of Nature Reserves in India)
५. भारतातील जैवविविधतेसाठी मानवाची धोकादायक भूमिका (How Human Beings Cause Danger to the Biodiversity of India?)

प्र. ४) खालील प्रश्नांची उत्तरे ३०० शब्दांत लिहा. (कोणतेही २)

(३०)

१. नैसर्गिक संसाधने (Natural Resources) आणि त्याचे प्रकार
२. प्रदूषण म्हणजे काय? (What is Pollution?) आणि त्याचे प्रकार
३. परिसंस्थेचे कार्य (Function of an Ecosystem) आणि त्याचा आरेख
४. मानवी लोकसंख्या आणि पर्यावरण (Human Population and Environment)
